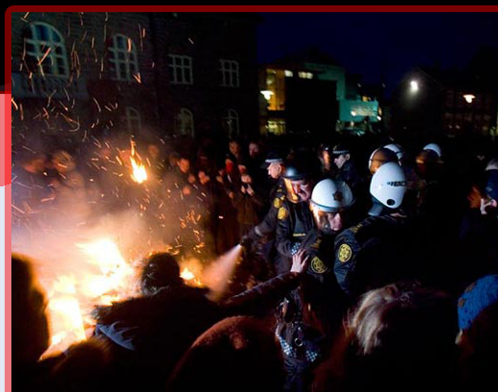
WWW.SOCIALISTER.SE NR 37 • FEB/MARS 2010 • 10KR

ANTIKAPITALIST

Island

Irland

Grekland

Portugal

Krisen och protesterna växer i Europa

Haiti – en historia av motstånd och förtryck

VAR VI STÅR

Vi anser att den globala kapitalismen till sin natur är brutal och omänsklig. Ett system baserat på konkurrens, exploatering och profitjakt leder till krig, fattigdom, svält och förtryck. Den grundläggande orsaken till detta är att välståndet kontrolleras av en liten minoritet trots att den produceras av det stora flertalet. Samtidigt som möjligheterna och resurserna är större än någonsin så ökar klasskillnaderna världen över. Kapitalismen bör avskaffas och ersättas av ett demokratiskt system baserat på människors behov och en bärkraftig utveckling för planeten.

Eliten vill inte ge ifrån sig makten. De visar ständigt att de är villiga att använda vapen och krig för att behålla den. En i grunden annorlunda utveckling förutsätter därför revolutioner som vänder upp och ner på världsordningen. Genom en revolution där majoriteten aktivt deltar i att störta kapitalet kan ett demokratiskt samhälle upprättas, baserat på människors behov. Det är nyckeln till en rättvis och fredlig värld.

Många grupper har ett intresse av att organisera sig och kämpa för förändringar. Arbetare har en särställning bland dessa eftersom de kan organisera sig för att ta kontroll över produktionen och ekonomin. Därför kan de lägga grunden för en verklig demokrati.

Vi är emot alla former av diskriminering. För att upprätthålla sin makt försöker eliten att splittra arbetarklassen. Därför präglas kapitalistiska samhällen av rasism, sexism och homofobi. Effektiv kamp kräver enhet och respekt för den andre. Vi är emot alla former av förtryck.

Kapitalismen är ett globalt system och socialismen måste vara internationell. Vi förkastar kapitalismens uppsplittring av folk på grund av deras nationalitet. Därför är vi för öppna gränser och mot all invandringskontroll, som alltid fungerar rasistiskt. Vi accepterar inte att kapitalistiska stater skall bestämma var människor befinner sig.

Vid början av detta århundradet blomstrade det upp nya stora rörelser mot kapitalism och krig. Vi ser oss som en del av dessa rörelser. Massrörelser består av många olika åsikter och nya idéer och framsteg förutsätter att vi kan ena våra krafter i aktioner och debattera med varandra. Endast i en aktiv uttåtriktad kamp i samarbete med andra kan vi praktisera och vinna framsteg för våra idéer. För att vinna en värld utan kapitalism behöver vi en organisation som kan samla upp idéer och erfarenheter, och handla utifrån dem.

Vi uppmanar alla som är eniga med det som står här att gå med i Internationella Socialister. Vi är baserade på Göteborgs universitet.

ANTIKAPITALIST - Tidsskrift för internationell socialism.
Utgiven av studentföreningen Internationella Socialister
Kontakt: info@socialister.se
Hemsida: socialister.se
Kontonummer: 8105-9 903 621 182-0
ANTIKAPITALIST ges ut tre till fyra gånger per termin
Framsidesillustration av Jasmine Geraghty

AKTIONER & KAMPANJER

INTERNATIONELLA SOCIALISTER
Diskuterar politik varje tisdag kl.18.00
I Röda rummet på Café Blue Mountain, Skanstorget 4
www.socialister.se

Tisdag 23 feb
VILKEN VÄG FÖR ARBETARRÖRELSEN?
Ekonomen och författaren Daniel Ankarloo från Malmö Högskola inleder. Kafé Hängmattan kl 18.00.
Arr. Socialistiska Partiet och Ordfront.
www.socialistiskapartiet.se

Torsdag 25 feb
GÖTEBORG MOT RASISM
Planeringsmöte kl.18.00, Sal K013 på Pilg.19A
www.goteborgmotrasism.se

Torsdag 4 mars
DE APATISKA – MAKT, MYTER OCH MANIPULATION.
Gellert Tamas, journalist och författare föreläser om sin bok. Hisingens bibliotek, Wieselgrensgatan 11, Göteborg, kl 19.00
Biljetter bokas på 031-3667101

Lördag 6 mars/ Måndag 8 mars:
INTERNATIONELLA KVINNODAGEN 8 MARS – 100 ÅR!
Föreläsningar och firande på Restaurang Trappan, Folkets Hus Järntorget. Arr: 8 mars-kommittén i Göteborg i samarbete med ABF Göteborg.
Demonstration – 8 mars. Tid och plats: se arrangörens facebookgrupp
Arr: 8 mars-kommittén i Göteborg

Torsdag 11 mars
GÖTEBORGS KLIMATFORUM
Möte kl.18.00 i Hörsal Husaren, Pilg.19A

Onsdag 17 mars
SVERIGEDEMOKRATERNA – POPULÄR HÖGEREXTREMISM?
Restaurang Trappan, Folkets Hus Järntorget, Göteborg, kl 19.00

VAD BÖR GÖRAS?

GREKLAND – KRISENS PILOTFALL

Trots allt tal om återhämtning är den ekonomiska krisen långt ifrån över och har dessutom spillt över i en politisk kris. De pengar som spenderades på att rädda bankerna ska återtas genom en välfärdsslakt och både försämrad arbetsrätt och levnadsstandard för arbetarklassen.

GREKLAND HAR hamnat i frontlinjen i kampen om vem som ska betala för krisen. Den europeiska överklassen försöker samsas om en strategi som man sedan kan utsätta resten av Europas arbetare för. På det Världsekonomiska forumet i Davos sade sig Greklands premiärminister George Papandreou vara villig att ”utgjuta blod” för att få igenom sin ’stabiliseringsplan’ där offentliganställda får sänkta löner, tusentals visstidsanställda sparken och pensionsåldern höjs. Men Europas kanske mest militanta arbetarklass lär inte lägga sig platt. Redan i början av månaden genomförde de statsanställda en storstrejk och den 24 februari har Greklands största fackförbund utlyst en mycket viktig generalstrejk. På svenska nyhetssidor sluter man upp bakom den grekiska överklassen men spär också på med lite rasistiska undertoner genom tal om slösaktiga, fuskande sydeuropéer som snor EU-bidrag. På så vis kommer de verkliga tjuvarna, de europeiska bankerna och kapitalisterna, undan.

MEN GREKLAND ÄR inte ensamt. På Irland ska minskade bidrag, löner och jobb betala för bankernas räddningspaket på £13 miljarder och i november strejkade 300 000 mot nedskärningarna. I Spanien, där 20 % av befolkningen står utan jobb, vill regeringen försämra arbetsrätten. I december krävde tiotusentals demonstranter att politikerna gör något åt arbetslösheten. Islänningarna har, bland annat genom drastiskt försämrade pensioner, också betalat ett högt pris för den ekonomiska kollapsen. Tack vare protesterna fick regeringen avgå och två personer fängslades för bankskandalen. Samma politik förs i Sverige och vi har all anledning att stödja och studera kampen

VALET, ISLAM OCH DE DÖDA SOLDATERNA

När politiker slåss om utrymmet för att påpeka att de minsann vågar diskutera problemet med islam vet man att det är valår och att SD kandiderar. Alla hävdar att just de identifierat ett unikt problem och är en ensam modig röst i en nedtystad islamvänlig samhällsdebatt. Nyamko Sabuni fortsätter sitt korståg för utökad övervakning av muslimer och risken är stor för mer dubiösa rapporter likt den om Rosengård. Nu är även Socialdemokraterna med på tåget. Socialdemokratiska kvinnoförbundets Nalin Pekgul anser att ”det är hög tid att mobilisera mot islamismen”. Den gröna faran är den nya inne-ideologin för att slippa prata om verkliga samhällsproblem. Under rubriken *Politiker kan inte hantera islam* skriver riksdagskvinnorna Carina Ohlsson (s) och Carina Hägg (s) om den ”svenska islamismen” och att vi ”måste våga lyfta frågan om hur vi ska hantera politisk extremism” (notera hur islam, islamism och extremism i princip likställs). Islamister och nazister är i denna värld bara två sidor av samma mynt där rasism och islamofobi är ickefrågor. Efter att ha pläderat mot de muslimer som författarna anser segregerar sig så vill de samtidigt inte att dessa ska integreras i det partipolitiska finrummet. Artikeln avrundas med ”därför ser vi med oro på hur naivt de etablerade partierna välkomnar islamistiska företrädare”. Segregering var det ja.

DEN HOTFULLE muslimske mannen och den förtryckta muslimska kvinnan är bilder som säljer in vår krigföring i Afghanistan. Efter två svenska soldater dödats fick vi se en annan sorts mediebild. Den makabra propagandamaskinen rullade igång American style om att vi måste stötta ”våra pojkar/hjältar” och vara goda patrioter. Hur då exakt? Genom att lobba för nio år till? Jasplan? Fler trupper? Vilket då skulle resultera i fler kistor – förra året dog det både fler civila och soldater än året innan. Trots att Afghanistan framstår som kriget utan slut, vill amerikanarna finna en väg ut utan att det framstår som ett alltför uppenbart militärt nederlag eftersom kriget knappast förbättrat det geopolitiska läget för USA. Dessutom finns det en gasledning att förhandla om. Genom offensiven i Marjah vill man vinna hemmaopinionen och få det att se ut som väst vinner. Man nämner inte de 12 civila, däribland 5 barn, som dödats i en missilattack. Det finns bara en väg att gå - svenska trupper ut ur Afghanistan!

BUSINESS AS USUAL PÅ HAITI

Naomi Klein fick sitt begrepp katastrofkapitalism bekräftat genom den konservativa tankesmedjan Heritage Foundations första uttalande efter skalvet på Haiti (som nu ersatts av något mera lättsmält): *”In addition to providing immediate humanitarian assistance, the U.S. response to the tragic earthquake in Haiti offers opportunities to re-shape Haiti's long-dysfunctional government and economy as well as to improve the public image of the United States in the region.”* Katastrofen har förvandlats till ett gyllene tillfälle för nyliberal omstrukturering. Och vad mer behöver sägas med George W Bush som samordnare av hjälpinsatserna?

Rapporter

Kampanj mot rasism i valet 2010

Ungdom mot rasism drar under våren, i samarbete med bland andra **Ung Pirat**, igång den rikstäckande kampanjen ”Rösta Demokratiskt!”.

- Vikten av att väcka engagemang mot rasism och främlingsfientlighet är livsviktigt […]Inte bara för att Sverigedemokraterna är på frammarsch, utan för att de främlingsfientliga strömningarna växer sig starka över lag. Med kampanjen Rösta Demokratiskt! vill vi öppna upp för samtal och debatt kring ett av de grundläggande problemen i Sverige idag, det vill säga rasismen, säger Ola Karlman, ordförande för **Ungdom Mot Rasism**.

I GÖTEBORG kommer man bland annat att arrangera demonstrationer, massutdelningar av flygblad och en antirasistisk konferens/utbildningsdag den 27:e mars i samarbete med **Göteborg mot rasism**.

• Amanda Důbeck

HÖGSBO MOT NEDSKÄRNINGAR!

HÄLFTEN AV SKOLORNA i Högsbo är hotade av nedläggning då Frölunda-Högsbo ska spara åtta miljoner på barn och utbildning. En ovanligt stor andel barn i Högsbo går redan i andra stadsdelars skolor eller i friskolor just på grund av att skolverksamheten ständigt omorganiserats och skurits ner. Nu vill man stänga småskolorna och slussa barnen en bra bit bort till den betydligt större Flatåsskolan. Det är inte troligt att många föräldrar kommer acceptera denna lösning och då tappar man ännu fler barn och så sjunger politikerna samma visa om nedskärningar igen. De verkar heller inte planera längre än näsan räcker, ett år i taget är det som gäller. Ska man öppna nya skolor om några år när babyboomen kommit i skolåldern? Just nu lyser strålkastarna på Högsbo men föräldrar, var beredda - nedläggningar kommer snart att drabba fler då resten av stadsdelarna slås ihop nästa år. Det verkar som det ska bli skolverksamhet AB av alltihop.

NEDSKÄRNINGARNA FÖRSTÅS bäst som en fortsättning av privatiseringsvågen av offentlig verksamhet som nu har fått extra ideologisk skjuts med argumenten om ekonomisk kris. Den berömda valfriheten handlar idag om vinstdrivna friskolekoncerner eller kommunala skolor som står under ständiga hot om nedskärningar eller nedläggningar.
I en tid när både Göteborgs Stad och bankerna går med plus är det än mer oförlåtligt att skära ner på barnen.
Tisdagen den 16 februari demonstrerade flera hundra föräldrar och barn i ett musiktåg utanför SDN-mötet på Frölunda Kulturhus med kraven:

- **Alla skolor skall vara kvar**
- **Inga mer nedskärningar i barn- och ungdomsverksamheter**
- **Förstärk i stället skolors och förskolors resurser**

• Åsa Hjalmers

Göteborgsaktivister i Köpenhamn

Inför klimattoppmötet i Köpenhamn gick åtskilliga organisationer i Göteborg samman i en gemensam arbetsgrupp. Under parollen Köpenhamnresegruppen samarbetade Internationella socialister, Jordens vänner, Grön Ungdom, Klimax och Klimataktion med målet att kunna erbjuda gemensam resa och boende för så många som möjligt från Göteborg med omnejd som ville delta under den stora demonstrationshelgen. Klimatet har på kort tid kommit att bli en av vår tids stora ödesfrågor och många har berörts och engagerats av frågan, vilket vi snabbt märkte. Bussen blev snabbt fullsatt och det var en imponerande blandning av unga och gamla, studenter, aktivister och arbetare som åkte med.

Hela resan och vistelsen gick strålande och alla kunde vara med på lördagens demonstration som samlade 100 000 människor på Köpenhamns gator, en av de största och mest peppande demonstrationer som skett i Norden. Även om toppmötet i sig blev ett misslyckande rådde det ingen tvekan om den vilja till handling, förändring och samarbete som fanns bland de många organisationerna, aktivisterna och demonstranterna som samlades, och det vi åstadkom i Köpenhamnresegruppen var ett bra exempel på detta. Ett stort tack till alla som gjorde det möjligt.

.• Patrik Vulkan

Göteborgs klimatforum startar!

Bland alla de som engagerat sig i klimatfrågor, eller vad med i Köpenhamn, framstår ett antal punkter som ytterst tydliga efter toppmötet: Klimatet är alldeles för viktigt för att lämnas åt politikerna. Den förändring som kan ske måste komma underifrån. Köpenhamn visade att en oerhörd mängd av olika organisationer, föreningar och aktivister kan samarbeta för att rädda klimatet. Överallt i världen uppstår nu nätverk och plattformar för just detta syfte.

Nu drar vi igång även i Göteborg! Efter Köpenhamn var det många som ville gå vidare med ett brett och inklusivt klimatarbete i Göteborg. Klimatfrågan berör alla delar av vår miljö och vårt samhälle, från återvinning till gröna jobb inom industrin. Torsdagen den 11 februari samlades vi för att bilda Göteborgs klimatforum, mötesplatsen för ett brett klimatsamarbete. Vi arbetar nu med att sprida information om oss till alla som är intresserade. Vi träffas igen torsdagen den 11 mars för att diskutera vad vi kan göra nu i vår (se kalendariet). Är du intresserad eller känner någon som kan vara intresserad? Hör då av dig till **kopenhamnresa@gmail.com** så får du mer information.

.• Patrik Vulkan

KÖPENHAMN OCH KLIMATET

Vad hände i Köpenhamn? Världens blickar var på staden där regeringar, aktivister och demonstranter samlades för klimattoppmötet, enligt många vår tids allra viktigaste fråga. Men vad hände? Vad var resultaten, och var befinner vi oss nu? **Jonathan Neale**, från Campaign against Climate Change, beskriver i artiklarna nedan att klimatmötet var ett oerhört misslyckande, men också en stor framgång.

KÖPENHAMN: DEN NYA GLOBALA RÖRELSEN

I Köpenhamn föddes en ny global rörelse. Den första anledningen var lördagens demonstrationer. Polisens officiella uppskattning var att ca 100 000 personer marscherade. Demonstrationståget var långt, högljutt, kallt, hoppigt och energiskt, ungefär hälften danskar och hälften utlänningar. Jag rörde mig upp och ner längs tåget och överallt skanderade folk. Denna gång handlade slagorden om klimatet, inte något annat, och de lät och kändes organiskt som om de växte fram ur rörelsen. Alla typer av människor var där. Jag demonstrerade med de belgiska fackföreningarna som gick ner på knä och slog sina gröna skyddshjälmar i gatan och sedan reste sig och sprang skrikandes, igen och igen. Med de svenska kommunisterna och deras röda fanor. Med den brittiska *Campaign against climate change* och vårt växthus, skanderandes ” Leave the oil in the soil, Leave the coal in the hole”. Danska WWF skanderade med oss, och lärde oss sedan ”wa, wa, wa, PANDA!”. Människor var glada. Ingen hade förväntat sig 100 000. För aktivisterna som samlats från hela världen var detta den i särklass största klimatdemonstrationen de någonsin sett. Från och med då visste vi att en ny global rörelse var möjlig.

Climate Justice Now

Den andra anledningen till den nya rörelsen var att de två nätverken ”Climate Justice Now” och ”Climate Justice Action” agerade tillsammans. Folk kom till Köpenhamn från hela världen som en del av NGOer och diverse kampanjer. 25 000 hade passerkort till Bella Center där regeringarna möttes. Att bjuda in NGOer till toppmöten har varit en del av en långsiktig strategi för att involvera organisationerna på regeringarnas villkor. Denna gång var de mer radikala NGOerna löst organiserade i ett nätverk - Climat Justice Now, och inkluderade Friends of the Earth International, Via Campesina, Jubilee South (kristna förespråkare för skuldavskrivning), Focus on the Global South, Attac France, och individer från många andra NGOer. Men den andra dagen spred sig radikalismen långt bortom dem på insidan av Bella Center. Afrikanska delegater demonstrerade i korridorerna, skanderandes ”Vi kommer inte att dö i tysthet”. Regelbundna små utbrott gjorde att säkerhetspolisen började förhöra och kasta ut folk.

Climate Justice Action

Utanför arbetade Climate Justice Action tillsammans med Climate Justice Now. CJ Action var aktivister involverade i direktaktion – den största gruppen var Climate Camp från Storbritannien. Deras stora demonstration var planerad till onsdagen. CJ Action skulle försöka marschera upp till och igenom polisens linjer vid Bella Center. CJ Now skulle leda en marsch ut från Bella Center. Myndigheterna på insidan, förmodligen kontrollerade av amerikanerna, blev mer och mer arga och oroliga över motståndet. Lördagens demonstration hade varit väldigt stor. Demonstrationerna på insidan var utan motstycke. Därtill visste amerikanerna att de skulle ta i på allvar när Obama kom. Så de började avsluta. Från lördagen och framåt arresterade dansk polis stora grupper och höll dem utan åtal i tolv timmar, allt som allt ungefär 2000 stycken. De arresterade också ledarna för CJ Action, åtalade dem och vägrade släppa dem mot borgen. Då den gemensamma demonstrationen var nära förestående, annonserade FN att 80 % av NGOerna skulle bli utan sina passerkort de fyra sista dagarna. Nästan alla delegater från USA:s fackföreningar blev till exempel utelåsta. Natten före Now-demonstrationen på insidan och Action-demonstrationen utanför, möttes Friends of the Earth International och bestämde sig för att inte delta i demonstrationen. Nästa morgon kom de till Centret bara för att upptäcka att alla deras delegater hade blivit bannlysta. Samma sak hände *Tck, Tck, Tck* – en koalition som bland annat innehåller Greenpeace, Oxfam och WWF.

100 000 demonstrerade i Köpenhamn den 12:e december

Solidaritet

På onsdagen demonstrerade två hundra människor på insidan. Om FN inte hade uteslutit de flesta delegater hade det varit två tusen. Utanför marscherade två tusen människor mot polisens linjer. Antalet var litet eftersom det var klockan nio på morgonen på en arbetsdag, och människor var rädda för polisen, förståeligt nog. Det var tio rader med poliser, peppargas i ansiktet, slag utdelade, och ingen chans att komma igenom. Det var oorganiserat, kaotiskt och skrämmande. Men det var en enorm succé. Världen såg polisbrutalitet, ursinniga delegater och en seriös och modig motståndsrörelse.

Vad sker nu?

Efter det talade CJ Now och CJ Action aktivister om att bygga en enad global rörelse i varje land. På lördagen, när svekets omfattning sjunkit in, möttes vi och planerade hur vi skulle kunna göra det. Alla var överens om att en förening av de två nätverken kommer att dra in en mycket större bredd och mångfald människor. Alla hade observerat att lördagens demonstration var femtio gånger större än direktaktionen. De vet att vi kommer att behöva en enorm, seriös och militant rörelse för att ens börja nå världens ledare. Jag är säker på att det kommer att hållas möten i de flesta städer i Storbritannien i januari för att börja bygga denna nya allians. På vissa ställen kommer det vara många organisationer som slår sig ihop formellt. I andra kommer det att vara mindre nätverk som möts informellt. Om du vill vara en del av den processen, kasta dig på telefonen och börja ringa folk. Det är två krafter som vi måste mobilisera, förutom de uppenbara. En är alla de människor som deltagit i klimatdemonstrationer de senaste månaderna, många för första gången. Den andra kraften är fackföreningarna, eftersom det är så man mobiliserar arbetare, samhällets majoritet. Fackföreningar var i stort sätt frånvarande i Climate Justice Now. Men de var med som demonstrationsvakter på den stora demonstrationen.Vår bästa chans att bygga en massrörelse nu som kan göra något åt klimatförändringen är att slåss för klimatjobb. Några människor kommer att ha tappat hoppet efter Köpenhamn. Några NGO-ledare kommer att piskas in i leden. Men många är ursinniga, och redo att agera. För första gången är det möjligt att bygga en global rörelse, och en rörelse i din stad. Detta är bara början. Det kommer att vara en lång strid. Världens ledare har gjort det klart att de inte längre handlar om fluffiga och snälla isbjörnar. Alla inblandade kommer att behöva arbeta med nya människor, på nya sätt, långt från vad man är vad och bekväm med. Detta är en ny kamp, mellan aktivister och världens ledare. Vi måste se till att det är en kamp mellan folket och ledarna. Det handlar om de fattiga och om Syd. Men låt dig inte luras. Det handlar också om Grekland, Australien, New Orleans, Mississippi, London, Amsterdam, Köpenhamn, och många fler. Nord och Syd kommer att tvinga ledarna att höra ropen från Köpenhamn: Vi kommer inte att dö i tysthet.

• Översättning: Andrea Petitt

KÖPENHAMN: SVEKET

Vi hade ingen aning

FN:s klimatförhandlingar resulterade i ett avtal värre än vad 35 000 aktivister och experter som reste till Köpenhamn förväntade sig. Ingen av oss kunde drömma om detta. Cyniker, som jag, förväntade sig att förhandlingarna skulle misslyckas och en uppskjutning till nästa års möte. Vi hade ingen aning. Det som istället hände var detta: Barack Obama flög in under förhandlingarnas sista dag – fredag. Han gav ett kort, otrevligt tal som inte lovade någonting. Sen hade han ett möte med Kinas premiärminister Wen i 55 minuter. Sen träffade de två herrarna Lula från Brasilien, Singh från Indien och Zuma från Sydafrika. De fem männen enades om det så kallade ‘Copenhagen Accord’. Därefter skickade Vita Huset ut dokumentet till pressen utan ytterligare avtal med någon. Sen flög Obama hem. FN:s klimatmöte slutade vid tre nästa morgon. Ordförande talade om att de noterat ‘Copenhagen Accord’ och slog sen klubban i bordet.

Copenhagen Accord

Dokumentet är två och en halv sida långt. I Kyotoprotokollet hade man enats om vissa bestämda utsläppsminskningar. I Copenhagen Accord får alla länder bestämma sina egna minskningar, vad de nu känner för, och har till den 31 januari på sig för att meddela FN. Vi förväntade oss ytterligare förhandlingar i Mexico City i december 2010. De flesta länder förväntar sig fortfarande det. Men enligt Copenhagen Accord kommer den första genomgången av målen först ske 2015. Det finns inga krav och inga juridiskt bindande mål i avtalet. Det finns inte några ”politiskt” bindande mål. Ingenting. Vi förväntade oss ett misslyckande i att komma överens, sen fortsatta förhandlingar. Det här är inte ett misslyckande. Det här är en snabb, brutal och koordinerad slakt av alla internationella avtal för att minska utsläpp. Det här är en succé för de som vill hindra handling.

Dråpslaget

All hype i media, och de flesta aktivister, hade fokuserat på Köpenhamnmötet som en tävling mellan rika länder och utvecklingsländer i Asien, Afrika och Latinamerika. Många hade hoppats, mot bättre vetande, att Obama skulle vara en räddare i nöden. Faktum är att slaktens upphovsmän var ledarna av USA, Kina, Indien, Brasilien och Sydafrika. Lula, ledaren för de stora strejkerna under diktaturen i Brasilien. Zuma, frihetskämpen, vänsterns och fackens val i Sydafrika. Obama. Under lördagen så talade jag med flera miljöexperter. Alla visste. Den f. d ledaren av en brittisk miljöorganisation, en sansad man, visade mig dokumentet och med tårar i ögonen frågade han ”Varför brydde de sig ens? Två år, tiotusentals människor, allt för det här, det här!?”- pappret i hans hand skakar - ”den här skiten?” Varför?

Hur kunde det hända?

För två år sedan startade regeringarna trots allt med sikte på ett svagt, otillräckligt avtal. Vi skulle kritisera dem, och de skulle känna sig nöjda. Det som har förändrats under dessa två år är omfattningen av den ekonomiska krisen. Kapitalism är konkurrens. Men en ekonomisk kris innebär att varje kapitalist befinner sig i en allt mer desperat konkurrens med alla andra. Nationella företagsallianser - amerikanskt kapital, indiskt kapital, kinesiskt kapital, japanskt kapital – konkurrerar alla med varandra för varje liten vinstmarginal. Kapitalisterna, och deras politiker, tror inte att de har råd att riskera en del av sitt kapital för att göra något åt klimatförändringarna. För två år sedan trodde de att de kunde göra små steg. Idag tror de inte det. Under det senaste året har de mest betydelsefulla regeringarna i Nordamerika, Europa och bland utvecklingsländerna gått mot att inte vilja göra någonting.

De Fem

Om vi tar en titt på de fem länderna som skrev och signerade avtalet själva: USA, Kina, Indien, Brasilien och Sydafrika. Bland dessa länder finns strax under hälften av världens befolkning, knappt hälften av världens koldioxidutsläpp, lite drygt en tredjedel av världens ekonomi räknat i dollar och mer än hälften av världens industriarbetare. De är kolproducenter. Kol är det värsta fossila bränslet, därför att det nästan bara är just kol. Kina, USA och Indien är de tre största kolproducenterna i världen. Sydafrika ligger på femte plats. Brasilien har stora oljereserver och förstör Amazonas regnskogar. För alla dessa länder är det svårare och dyrare att minska utsläppen än vad det är för industrimakterna i Europeiska Unionen. Det är därför de saboterar hoppet. Köpenhamn är en triumf för ”Big Coal”. Men de europeiska ledarna är inte beredda att ta striden. Gordon Brown kryper till Washington av ren reflex. För Tysklands Merkel och Frankrikes Sarkozy är det annorlunda. Deras regeringar har stått emot USA förut. Här gjorde de det inte. Ingen attackerade Obama offentligt. Ingen vägrade att skriva på avtalet offentligt. Ingen gick ut från mötet och stannade ute. Ibland beror det på att ledarna personligen har blivit köpta eller hotade av de rika länderna. Men det beror också på att företagen och bankerna i Tyskland och Frankrike är rädda för kostnaden av att göra någonting mot klimatförändringarna.

Obama, Brown, Sarkozy, Merkel och Reinfeldt inne i Bella Center under klimatmötet

Kina, USA och Indien är de tre största kolproducenterna i världen. Sydafrika ligger på femte plats. Köpenhamn är en triumf för ”Big Coal”

Konsekvenserna

Jag besökte många workshops och tal under det alternativa klimatforumet i Köpenhamn. Rapporter från forskare och aktivister från land efter land gjorde det klart och tydligt att konsekvenserna av klimatförändringarna är här, nu. Forskare från stora universitet runtom i världen kom, tillsammans, och berättade för oss att utsikterna är mycket, mycket värre än vad FN-rapporten från 2007 kunde förutse. En delegat från Ghana talade på ett möte, och jag frågade honom om effekterna av klimatförändringarna i Norra Ghana. Jag visste att det inte hade kommit ordentligt regn där på fyra år.

- ”Jasså, så du vill veta om effekterna av klimatförändringarna i norr?” utbrast han. Han var arg.
- ”Vill du veta hur många som dog som följd av klimatförändringarna under året, i det förra stället jag besökte i norr? 261. De visade mig var de opererade i sjukhuset, och när dessa utfördes gick strömmen. De visade mig var de efter en födsel inte hade vatten till att tvätta varken barnet eller mamman”.
- ”Folk lämnar de norra delarna.” Han var arg: på mig, på babblande ineffektiva möten, på bristen på ilska i Köpenhamn. ”Vi har ingenting för dem i söder. De kommer till er.”

Världens ledare har förrått de som lider just nu – människorna i Bangladesh, Sudan, Kenya, Chad, Ghana, Afghanistan, Louisiana, Mississippi, Tuvalu, Maldiverna och många, många fler. De har förrått framtiden för Afrika, Asien och de stora kuststäderna som New York, Amsterdam, London, Shanghai, Calcutta – och Köpenhamn. De har förrått dig och mig. Och mina barn. De har inte bara förrått isbjörnarna och grodorna, men framtiden för alla levande varelser på planeten.

• Översättning: Helena Dübeck

EN VÅLNAD ÖVER GREKLAND: KRIS OCH MOTSTÅND

Thanasis Stavridis skriver om den växande krisen i Grekland där det största facket GSEE kallat till generalstrejk den 24:e februari under parollen ”människor kommer först, marknad och profit andra hand”.

”Det sociala klimatet i Grekland är elektriskt laddat, som atmosfären före en tropisk storm.”

Så beskrev en ledande kolumnist vid Greklands populäraste dagstidning den rådande situationen i landet. Denna uppfattning delas på många sätt av landets överklass och den politiska eliten. Costas Karamanlis, den avgående ledaren för det konservativa partiet, Ny Demokrati, angav liknande anledningar bakom hans beslut att kalla till nyval. Hans regering menade att man hindrades från att driva igenom de plågsamma åtgärderna som ansågs nödvändiga för att hantera landets ekonomiska kris på grund av det ”dåliga sociala klimatet”. Det faktum att hans högerblock förlorade valet med en bred marginal på 10 procent tyder på att hans farhågor var befogade. Karamanlis själv valde att lämna det sjunkande skeppet och avlägsnade sig ifrån politiken.

En ny revolt, liknande den som skedde i december 2008 då 16-årige Alexis Gregoropoulos sköts till döds av polisen, är återigen en möjlighet, vilket överskuggar den grekiska politiken. Då valde tusentals unga, i sällskap av många fackliga aktivister, att ta till gatorna för att kräva den ”mördande regeringens” avgång. Högerregeringen lyckades överleva den revolten men nio månader senare tvingades den avgå.

UNDER LEDNING av George Papandreou försöker den nyligen invalda Pasok-regeringen, vars parti står för en socialliberal politik som närmast liknar Storbritanniens New Labour, att få kontroll över den sociala spänning som råder i landet och samtidigt skära ner landets höga budgetunderskott, som för närvarande står kring 12 procent av landets BNP. När Ny Demokrati kom till makten 2004 låg budgetunderskottet på 7 procent av BNP, men samtidigt växte ekonomin med 5 procent årligen tack vare de enorma investeringar som gjordes i samband med de olympiska spelen i Aten. Nu är situationen dock annorlunda: ekonomin krymper och regeringen har inga möjligheter att betala tillbaka statsskulden, än mindre driva igenom ett nytt stimulanspaket.

Men detta var precis vad Pasok lovade under valkampanjen då man följde en vag keynesiansk retorik och utlovade ett stimulanspaket på 3 miljarder euro som skulle öka efterfrågan och på så vis driva ekonomin ur recessionen. När Papandreou tillfrågades var han skulle hitta de nödvändiga pengarna för sitt stimulanspaket löd hans svar: ”genom nedskärningar av olönsamma aktiviteter och korruption”. Men Papandreous löfte varade inte ens 30 dagar. Den nya budgeten för 2010 utlovar skattehöjningar med 3 miljarder euro och nedskärningar av statens utgifter med 4 miljarder euro. Samtidigt har 40 000 tillsvidareanställda sparkats med förevändningen att de inte var riktiga anställda, utan endast projektanställda. Som om detta inte vore nog har landets finansminister kallat till ett stopp av nyanställningar inom statssektorn.

MEN DESSA METODER verkar inte ha övertygat EU eller den internationella finansvärlden som tillsammans kräver mer och hårdare nedskärningar. Enligt brittiska Financial Times har:

”den europeiska kommissionen identifierat fem medlemsländer som speciellt riskfyllda – Grekland, Irland, Lettland, Spanien och Storbritannien – på grund av deras ansträngda statliga finanser. Detta är framförallt fallet för Grekland … vars höga skuldnivå ökar farhågorna om landets ekonomiska hållbarhet. Greklands statsskuld kan nå 135,4 procent av BNP under 2011, en nivå som står utan motstycke sedan eurons införande 1999.”

Så när den europeiska centralbankens chef, Trichet, och EU:s kommissionär för ekonomiska frågor, Almunia, kritiserade bristen på trovärdighet i officiell grekisk ekonomisk statistik skyndade Greklands finansminister att skriva om landets budget och annonserade i all hast planer på nedskärningar av pensionsstödet och en ökning av pensionsåldern. Det är tydligt att den nya regeringen kommer att försöka införa en ny omgång av massiva nedskärningar i utbildnings- och hälsovårdssystemet, samtidigt som man försöker behålla den tidigare högerregeringens politik av ökade privatiseringar. I ljuset av detta väntas den grekiska ekonomin att öka i år med futtiga o.2 procent. Detta kommer att innebära att hundratusentals jobb går förlorade. Samtidigt är de grekiska bankerna i ett utsatt läge när förlusterna växer i Östeuropa, efter år av massiv expansion mot denna region och Balkanländerna. Men den politiska eliten måste även rikta sina ögon mot motståndet bland den organiserade arbetarklassen.

Protestvågen inleds

De första tecknen på att arbetarklassen fortfarande är en kraft att räkna med är redan tydliga. Tillsvidareanställda imponerade genom att kalla till en första nationell demonstration i Aten den 5 november 2009 och har beslutat att skapa en egen koordinationskommitté samt ett fackligt nätverk för att öka trycket på landets största fack och kräva permanenta anställningar för alla arbetare. Den första grupp av organiserade arbetare som kommit i konflikt med den nya Pasok-regeringen är hamnarbetare i

Demonstration i Aten

Pireus. Konflikten gäller ett avtal som den tidigare högerregeringen skrev under med ett kinesiskt företag, Cosco, vilket de facto utlovade en privatisering av stora delar av hamnen som på så sätt skulle falla i kinesiskt ägo. Pasok menade inledningsvis att överenskommelsen vittnade om ”nykolonialism” och utlovade att omförhandla avtalet när man väl kommit i regeringsposition. Den 1 oktober, tre dagar före valet, när Cosco enligt avtalet skulle få kontroll över hamnen valde hamnarbetarna att gå i strejk och kom inte tillbaka trots Pasoks valseger. Den nya ministern för hamnmyndigheter tvingades förnya Pasoks tidigare löfte om omförhandlingar av avtalet med Cosco innan arbetarna till slut valde att återvända till sina jobb efter tio dagar. Men istället för att öka pressen på det kinesiska företaget valde Pasok-regeringen att göra en helomvändning, vilket fick hamnarbetarna att återuppta strejken. Det krävdes till slut ett domstolsbeslut, som hävdade att strejken var olaglig, plus ett nytt löfte ifrån regeringen om omförhandlingar för att avbryta strejken den 10 november. Planerna på att privatisera hamnen i Pireus är i mångt och mycket ett test över Papandreous förmåga att driva igenom regeringens inkonsekventa politik.

Det viktigaste testet för regeringen är dock fortfarande reformen av pensionssystemet. Två gånger tidigare har Pasok- och Ny Demokrati- regeringar försökt att uppfylla deras nyliberala agenda genom att reformera pensions- och välfärdssystemet och i båda fallen tvingades man till reträtt på grund av landsomfattande generalstrejker. Men motståndet till trots insisterar Greklands kapitalister på att driva igenom nyliberala reformer med stöd av den europeiska centralbanken – något som säkerligen kommer att öka polariseringen i samhället.

DEN VÄXANDE politiska radikaliseringen inom den grekiska arbetarklassen, och framförallt bland unga människor, är häpnadsväckande. Enligt Panos Garganas, redaktör för International Socialism:

”Fördrevs alla tvivel om radikalismen hos unga människor genom storleken och den militanta stämning som karaktäriserade demonstrationen den 17 november 2009 till minnet av 36-årsdagen av upproret mot militärdiktaturen. Antalet demonstranter var större än någon kan minnas på många år och själva demonstrationen leddes av delar av den anti-kapitalistiska vänstern, som totalt utgjorde cirka en tredjedel av demonstrationståget.”

Utan tvekan så utgör förra årets decemberrevolt den viktigaste faktorn bakom denna process. Under tre veckor tog en massrörelse av hundratusentals människor till gatorna över hela Grekland och tog till strid mot kravallpolis, ockuperade högskolor och universitet och visade i praktiken att det endast finns en lösning på kapitalismens kris: att kämpa. Trots att den fackliga byråkratin och den parlamentariska vänstern först fördömde rörelsen och sedan desperat försökte kontrollera den, så har den skapat ett nytt medvetande om motstånd bland unga och militanta arbetare. Ett bevis på detta var att årsdagen av decemberrevolten uppmärksammades genom massdemonstrationer i alla storstäder trots enorma polisinsatser, preventiva arresteringar och trakasserier.

Vänsterns svar

Vad som återstår att se är hur den organiserade vänstern väljer att besvara Pasok-regeringens attacker. Kommunistpartiet var förvånade över sitt minskade väljarstöd. Dess linje alltsedan Östblockets fall är att styrkebalansen inte varit till arbetarrörelsens fördel och man fördömer ockupationer och strejker på grund av att dessa anses visa tecken på politisk äventyrlighet. Därför var man emot decemberrevolten och ockupationerna av högskolor och universitet. Man gick till och med så långt att man aktivt försökte splittra demonstrationer och undgå konflikter med polisen när högerregeringen hotade med införandet av ”undantagstillstånd”.

Synaspismos, som skapades som en koalition av radikala vänstergrupper 1990 efter en splittring med Kommunistpartiet, har hållit en vacklande linje. Man stödde först demonstrationerna mot mordet av Alexis Gregoropoulos, men efter enorma påtryckningar av media och högern valde man sedan att ta avstånd från demonstrationerna. Samma attityd är tydlig när det gäller dess hållning till studentrörelsen, strejker eller synen på Pasok-regeringen.

Därför vilar initiativet hos den anti-kapitalistiska vänstern. En bred koalition av radikala vänsterorganisationer, under namnet Antarsya (grekiska för ”revolt”), har spelat en viktig roll för utvecklingen av denna rörelse. Man gav sitt stöd till decemberrevolten 2008 och försökte att driva den mot en organiserad politisk rörelse, med stöd bland studenter vid de ockuperade universiteten och bland militanta fackmedlemmar. Samtidigt har man organiserat antirasistiska kampanjer till försvar för immigranter som fått utstå attacker ifrån fascister och rasister. Antarsya har tidigare stått i centrum för antikrigsrörelsen och varit aktiv i protesterna mot Israels krig i Gaza. Dess roll kommer att vara avgörande för händelser i framtiden.

• Översättning: Adam Fabry

PROTESTERNA VÄXER I KRISENS IRLAND

Antikapitalist har samtalat med **Madeleine Johansson**, som är aktiv i den irländska vänstern, om vad som skett sedan protesterna i våras när krisen bröt ut.

Den irländska ekonomin var den mest framgångsrika i Europa under den senare delen av 1990-talet, och fick därför namnet ‘den keltiska tigern’. Fram till 2001 var det multinationella företagsinvesteringar, tack vare en extremt låg bolagsskatt på 12,5 %, som ledde till den ekonomiska tillväxten. Under 2000-talet var det en fastighetsbubbla och spekulationer som lät ‘tigern’ fortsätta växa, tills allt kollapsade i samband med kreditkrisen 2008. I januari 2010 syns fortfarande inget slut på den ekonomiska krisen. Trots att bankerna redan fått €12 miljarder av regeringen, befinner de sig fortfarande i en krissituation. Arbetslösheten ligger nu på 12,5 %, samtidigt som tidningarna dagligen skriver om nedlagda fabriker och kontor. Den nyliberala regeringen har inga svar, förutom att sänka löner och skära ner i den offentliga sektorn. Samtidigt är de villiga att garantera lån för svindlande fastighetsutvecklare värda €54 miljarder.

SEDAN DE STORA demonstrationerna och ockupationen av Waterford Crystal i våras har mycket hänt. Att den planerade generalstrejken i slutet av mars ställdes in av fackföreningsrörelsens ledare var en stor motgång för arbetarrörelsen.

Waterford Crystal
Arbetarna på fabriken Waterford Crystal i sydöstra Irland höll under våren 2009 en åtta veckor lång ockupation mot att fabriken skulle läggas ned. I slutet av februari ledde 300 av arbetarna en enorm demonstration med 120 000 deltagare i Dublin mot den irländska regeringens hantering av krisen. I slutet av mars avslutades ockupationen och man lyckades rädda 176 av 480 jobb.

Många av gräsrötterna var oerhört besvikna. Fackföreningsbyråkratin har desperat försökt gå tillbaka till tiden av partnerskap under den ‘keltiska tigern’. Ledarna har blivit vana vid att sitta vid samma bord som regeringen och arbetsgivarna, och trivs där med sina förmåner och löner som går upp till €120 000 om året. I tvisterna under sommaren har facken fullkomligt bedragigt arbetarna, som ofta kunde ha vunnit om facken använt rätt taktik.

REGERINGSPARTIERNA Fianna Fail (högerparti) och The Green Party (De Gröna) har hållit ställningarna trots ett extremt lågt stöd i opinionsmätningarna. Oppositionen som består av Fine Gael (högerparti) och Labour (socialdemokraterna) i koalition kritiserar regeringen samtidigt som de håller med om att lönesänkningar och nedskärningar i den offentliga sektorn är nödvändiga. Det republikanska Sinn Fein förlorar mer och mer stöd, eftersom de balanserar mellan att prata vänster och genomföra privatiseringar på Nordirland.

I KOMMUNALVALET i juni visade dock folk vad de tycker om regeringen. Vänsterpartier och oppositionen fick flest röster nationellt, och speciellt i Dublin. Under sensommaren och hösten pågick flera strejker i den privata sektorn, framför allt mot lönesänkningar och låga avgångsvederlag. Hösten såg också en media-offensiv mot den offentliga sektorn, och en attack som skulle innebära lönesänkningar verkade ytterst trolig. När december-budgeten kom blev lönesänkningarna i den offentliga sektorn ett faktum och facken var tvungna att agera, och den 24:e november kom äntligen generalstrejken. Alla skolor, universitet, sopstationer, socialkontor, myndigheter och sjukhus stängdes i 24 timmar och överallt syntes strejkvaktande arbetare. Tyvärr räckte inte en dags strejk, så en dag till planerades, men så fort regeringen erbjöd fackföreningsbyråkratin en chans att förhandla ställdes strejken in. Självklart resulterade inte förhandlingarna i något utan istället fick alla offentliganställda en lönesänkning på mellan 5-15 %.

NU I JANUARI har fackföreningarna påbörjat en aktion, work-to-rule (följa regelboken), som innebär att inget arbete utförs utanför arbetstid eller under lunchtid, vissa telefonsamtal besvaras inte och extra arbete avvisas. Men dessa aktioner är inte tillräckliga, och bland gräsrötterna är ilskan mot fackföreningsledningen enorm. Nu försöker socialister och sympatisörer att organisera på arbetsplatserna och bilda gräsrotsgrupper i facken som kan utmana byråkratin och återigen bygga upp fackföreningarna som stridande organisationer.

SOCIALISTISKA partier och individuella vänsterkandidater får mer och mer stöd i opinionsundersökningarna, och många vänder sig till oss när de blivit bedragna av både facken och Labour (socialdemokraterna). Samtidigt finns det också ett stort antal som fortfarande vänder sig till fackföreningsledarna för svar och ledarskap. Därför har vi en stor utmaning framför oss; att växa och kunna leda en rörelse som kämpar mot lönesänkningar och sänkta socialbidrag. Vi kan inte se något slut på recessionen än, den rika eliten är fast besluten att tvinga arbetare och de mest utsatta i samhället att betala tills deras profiter går upp, vår uppgift är att se till att de inte lyckas genom att mobilisera det irländska folket.

HAITI - EN HISTORIA AV MOTSTÅND OCH FÖRTRYCK

Den enorma fattigdom i vilken majoriteten av Port-au-Princes befolkning lever är en chock för vem som helst att se. **Mike Gonzalez** skriver att det som orsakat fattigdomen inte är något specifikt haitiskt utan resultatet av århundraden av exploatering.

I slutet av 1700-talet var Saint Domingue (som Haiti då kallades) den rikaste kolonin i hela Karibien, och dess dåvarande huvudstad Cap-Francais, en av världens rikaste städer.

När den franska revolutionen startade 1789 hade ön uppemot 800 sockerplantage och 3000 kaffe, bomull och indigoplantage, allt avsett för Frankrike på grund av ett kolonialt handelsmonopol. Dess befolkning bestod av 35 000 vita och 27 000 mulatter som kontrollerade öns ekonomi, medan en miljon slavar fördes till ön från Afrika för att arbeta på plantagen.

När Vincent Ogé, en radikal mulatt som råkade befinna sig i Paris, framträdde framför nationalförsamlingen och citerade *Förklaring om människans och medborgarens rättigheter* hade han all rätt att förvänta sig att slaveriet skulle avskaffas. Istället förstärkte församlingen kolonisatörernas rättigheter. Slavrevolten 1791 mobiliserade runt 100 000 slavrebeller som brände sin fiendes plantager och mördade 2000 kolonister innan den krossades.

Haitis framtida ledare, Toussaint L'Ouverture, deltog inte i den revolten. Medan Storbritannien, USA och Spanien försökte utnyttja situationen och ta kontroll över den rika kolonin, så splittrades Saint Domingue i krigande fraktioner. När Toussaint till slut blivit dess obestridde ledare stod Saint Domingue i ruiner. Toussaint började återuppbyggnaden med en målmedveten skoningslöshet, men möttes då av Napoleon som var fast besluten att ockupera kolonin igen och återinföra slaveriet.

Efter Toussaints död utropades den nya republiken Haiti i januari 1804. Dess nya ledare, Jean-Jacques Dessalines, utvisade eller dödade alla utlänningar och förbjöd utländskt ägande av

Toussaint L'Ouverture, 1743-1803

egendom. Thomas Jefferson, dåvarande amerikansk president och slavägare, vägrade att erkänna den nya republiken, Storbritannien likaså, och såklart även Frankrike. Inom ett år utropade sig Dessalines till kejsare, och så även hans efterträdare, den före detta kocken Henri Christophe. Ett erkännande från Frankrike kom 1823 till en enorm kostnad för Haiti av 150 miljoner franc (runt $35 miljarder i dagens pengavärde) i skadestånd till sina före detta koloniala herrar. Lånet betalades inte av förrän 1947! USA vägrade erkänna staten tills dess att man själv hade avskaffat slaveriet 1863. Vid det laget var Haitis plantage-ekonomi på nedgång allt eftersom före detta slavar blev småbönder och mulattbefolkningen började syssla med handel i ett expanderande Port-au-Prince. Presidenter och generaler avlöste varandra vid makten, utan några större utländska interventioner.

Allt detta förändrades 1915. Efter åtta år av instabilitet och sociala konflikter ockuperade den amerikanska marinen Haiti det året, på samma sätt som de gjort i Kuba och Puerto Rico och som de skulle komma att göra i Nicaragua. Ursäkten, som alltid, var att skydda lokala amerikanska intressen men den verkliga anledningen var att dominera och kontrollera Karibien och Latinamerika. Under de tre år som följde på marinens ankomst introducerades segregation återigen och tvångsarbete infördes. Böndernas motstånd möttes med en brutalitet där amerikanerna lämnade tusentals döda efter sig. Haiti var nu fångat i en farlig omfamning med USA.

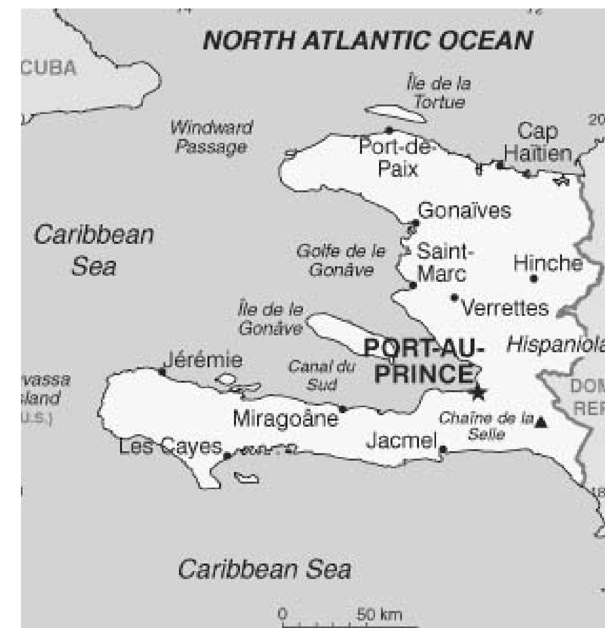
Motståndet under den amerikanska ockupationen skedde i hemlighet och var under ständig attack. Dess huvudsakliga uttryck var kulturellt, då man firade och återupptäckte svart kultur och religion - Vodou. I den svarta nationaliströrelse (noirisme) som uppstod dök nya politiska ledare upp, bland dem François "Papa Doc" Duvalier, som blev president 1957 och deklarerade sig själv president på livstid 1964. Hans styre präglades av beväpnade gäng, Tonton Macoutes, som terroriserade lokalbefolkningen och tystade ner alla protester. När han dog 1971 tog hans uppsvällda och korrupta son, Jean-Claude "Baby Doc" Duvalier, över. Inte långt efter att han utlovat demokratisering så föll även han tillbaka på statligt sanktionerad terror av befolkningen. Under Baby Docs tid öppnades den haitiska ekonomin upp för amerikanska intressen.

Jordbruksprodukter, huvudsakligen från USA, översvämmade marknaden och småbönder tvingades flytta till Port-au-Prince där USA:s nya exportzoner med dess sweatshops erbjöd svältlöner till de nya migranterna. Andra flydde till USA och Kanada. 1986 ledde en växande studentrörelse, protester mot förtrycket och folkets allt djupare fattigdom till

> 1997 importerade Haiti, ett av världens fattigaste länder tre gånger så mycket från USA som man exporterade – en stor andel av detta var mat som landet en gång producerat för egen konsumtion.

slutet för Duvalierdynastin. Den nya militärregeringen absorberade dock helt enkelt Tonton Macoutes, och fortsatte med "Duvalierism utan Duvalier". Men de sociala rörelserna och det folkliga motståndet var nu en växande flodvåg. Macoutes och militären svarade med grymhet. I början av 1987 mördades flera hundra småbönder på en protest för landreform. Valet i november dränktes i blod då Macoutes öppnade eld på väljarna på väg för att rösta.

Ett år senare dödade Macoutes 13 människor i en kyrka i slummen där den lokala prästen, Jean-Bertrand Aristide, predikade. Aristide tillhörde rörelsen av befrielseteologer, Ti Legliz som den kallades i Haiti. 1990 blev han presidentkandidat för den Enade fronten för förändring och demokrati, en koalition av vänsterorganisationer. De sociala rörelserna slöt sig samman i en organisation kallad Lavalas - stormvågen. Entusiasmen för Aristide var enorm, optimismen som hans kandidatur genererade var påtaglig. Han vann med 67 procent av rösterna och installerades den 6 januari 1991. Åtta månader senare störtades han i en militärkupp som åtföljdes av repression, terror och en mordkampanj på Lavalas medlemmar. Aristide gick i exil när förföljelsen av Lavalas intensifierade.

1994 återvände Aristide med amerikanskt stöd för att fullfölja sin tid vid makten. Men rörelsen han lett var till stor del krossad och hans försök att genomföra reformer hindrades vid varje tillfälle. FN-truppernas officiella uppdrag i Haiti var att försvara demokrati men i verkligheten handlade det om att kontrollera och begränsa Aristide. När han lämnade landet 1996 så presiderade hans ersättare, René Préval, över korruption på en enorm skala och en fördjupad fattigdom för en majoritet av Haitis befolkning.

I Haiti Briefing från 1996 skriver Charles Arthur,

> *"Till trumpeternas toner har Lavalas-regeringen och det internationella samfundet pratat om jobb, vägar, utbildning, 1,2 miljarder biståndsdollar och ett ekonomiskt återhämtningsprogram. Kortfattat, ett enormt återuppbyggnadsprogram. Tyvärr var det hela ett grymt skämt. Färska siffror från USA:s näringsdepartement visar att Haiti fortfarande lider av vad som måste anses vara kriminell ekonomisk politik signerad USA/FN".*

Oavsett vilka intentioner Aristide hade så är det tydligt att han användes av den amerikanska regeringen för att förstärka Haitis roll som en gigantiskt sweatshop. 1997 importerade Haiti, ett av världens fattigaste länder tre gånger så mycket från USA som man exporterade – en stor andel av detta var mat som landet en gång producerat för egen konsumtion. I ett uttalande från en koalition av gräsrotsorganisationer deklarerade man följande; *"Att acceptera närvaron av amerikanska eller FN-trupper i Haiti i någon form är att fortsätta att misshandla den haitiska befolkningens rättigheter."* År 2000 var Aristide återvald som president med en stor majoritet. Han var fortfarande en otroligt popular figur bland Haitis fattiga, som mindes honom som en symbol för den mest hoppingivande tiden i Haitis moderna historia. Men Haiti år 2000 var väldigt annorlunda. Det var ett land som sjönk ner i allt djupare fattigdom medan man producerade kläder som dess producenter inte hade råd att köpa, och till löner de inte kunde försörja sina familjer på.

Brutal regering

Lavalas hade splittrats och var inte längre den radikala koalition av gräsrötter som man en gång varit. Bush-regeringen finansierade oppositionen och påtvingade ekonomiska sanktioner. Den efterföljande regeringen ledd av Gérard Latortue (2004-6) kunde åtnjuta amerikanskt stöd, och var den värsta och mest brutala landet någonsin sett. När Préval tog tillbaka presidentposten 2006, var det en lättnad att åtminstone se slutet på den blodtörstiga Latortue-regimen. Under 1990-talet arbetade Préval med Aristide, tills Lavalas och Aristide bildade ett parti kallat Fanmi Lavalas. Préval bildade en egen organisation, Lespwa (vilket ironiskt nog betyder hopp). Men det har funnits få anledningar till hopp under hans tid vid makten.

I april 2008 möttes protester och upplopp över dramatiska prisökningar på basmatvaror av statligt sanktionerat våld – och flera demonstranter dödades. Stormar och jordbävningar har också tagit ut sin rätt, och orsakat skador värda $1 miljard och dödat 800 människor. I juni steg bränslepriserna. I oktober röstade den amerikanska senaten igenom en proposition kallad Haitian Hemispheric Opportunity Bill, vilken representerade en möjlighet för amerikanska och brasilianska investerare att profitera från de låga haitiska lönerna. Haiti, annonserade man, var nu "öppet för affärer". I början av 2009 intensifierades inverkan av den ekonomiska krisen på ett katastrofalt

Haitis löner är nu tillräckligt låga för att konkurrera med världens största klädexportör - Kina.

fattigt Haiti. Pengar som skickas hem från haitiska emigranter i utlandet står för 25 % av Haitis nationella inkomster, och dessa började sjunka dramatiskt, medan levnadskostnaderna fortsatte att stiga i ett land där 75 procent av befolkningen överlever på mindre än $2 om dagen.

Fack- och arbetarorganisationer som Batay Ouvriye började demonstrera för en ökning av minimilönen från $2 (70 gourdes) till $4.75 (200 gourdes). Lagstiftning till stöd för ökningen röstades igenom i maj men Préval, under påtryckning från fabriksägarna, vägrade att skriva under den. Studenter och arbetare tog till gatorna i enorma och aldrig tidigare sedda gemensamma demonstrationer – som möttes med våld från både polisen och FN-trupper. Under tiden hade Bill Clinton och Ban Ki-Moon fullt upp med att stödja skapandet av fler "export processing zones" (EPZs). I dessa kan utländska bolag från USA och andra länder skicka delar som ska sys ihop av haitiska arbetare och sedan återexporteras till USA - bland kunderna finns Wrangler och Disney.

Varför Haiti? För att lönerna är tillräckligt låga för att konkurrera med världens största klädexportör - Kina. Zonerna är inhägnade och bevakade, lönenivåerna låga och fackföreningar ofta förbjudna eller förtryckta. En typisk arbetsdag är runt 11 timmar och den i huvudsak kvinnliga arbetskraften får utstå konstanta sexuella trakasserier. Dricksvatten erbjuds inte och hettan i fabrikerna är intensiv.

Produktionen stannar aldrig

I slummen där arbetarna bor finns det oftast inte elektricitet eller rent vatten, men i exportzonerna har företagen egna generatorer och vattenförsörjning. Så produktionen avstannar aldrig. Men varorna köps inte av haitier. Istället får de betala högre priser för mat som mestadels importeras. Haitiska organisationer har krävt att man investerar i jordbruk och miljöskydd men deras krav har ignorerats. Det är framför allt amerikanska multinationella bolag som opererar och de har en speciell skattefri status och gör enorma profiter från klädfabrikerna i Haiti. Det är dem och IMF som bestämmer var investeringar görs, och inte den haitiska befolkningen.

Den existerande planen för att expandera EPZs under de närmaste två, tre åren, understödd av Bill Clinton, ligger kanske för stunden på is. Det troligaste är dock att planen återuppstår, nu under benämningen "återuppbyggnad".

• Översättning: Åsa Hjalmers

Tidigare publicerad i Socialist Review, februari 2010

HAITI – KATASTROFKAPITALISM

NÄSTAN EN KVARTS miljon människor tros nu ha dödats i jordbävningen i Haiti. Det är svårt att verkligen begripa katastrofens magnitud. Det som gör det än mer tragiskt är att samtidigt som Haiti är ett av världens fattigaste länder, ligger det mindre än en timme med flyg från Florida. Att katastrofen blev så omfattande och räddningsarbetet gick så långsamt hade inte att göra med logistik eller brist på solidaritet, utan var resultatet av kapitalismens verkningar. Efter jordbävningen i Guatemala på 1970-talet kallade de drabbade det för en klassbävning, just för att fattiga drabbas hårdast och för att klyftorna ökar efteråt. Det gäller Haiti än mer.

DET TOG INTE MÅNGA timmar innan medias rapportering handlade om påstådda säkerhetsproblem med förrymda fångar, gäng, laglöshet och plundring, vilket behändigt nog motiverade ett stort amerikanskt militärt engagemang. Tusentals trupper flögs in och amerikanska biståndspengar förflyttades till militären. Den 22 januari fick USA formellt tillstånd från FN att kontrollera hamnen, luftrummet och vägarna. Bland annat förvandlades Haitis flygplats till amerikansk militärbas och transporter med medicin och bistånd omdirigerades till Dominikanska republiken. USA kan nu stärka sitt grepp om Haiti med en långsiktig militärockupation under benämningen humanitärt uppdrag. Man vill inte se några sociala eller politiska rörelser som kan skapa oro i sin bakgård eller hota den profitabla textilindustrin. Dessutom börjar samma amerikanska företag som slogs om "återuppbyggnadskontrakten" i New Orleans cirkulera och se sin chans att förvandla Haiti till en enorm frihandelszon.

Prioriteringar

$ 100 miljoner – Obamas räddningspaket till Haiti
$ 700 *miljarder* – Obamas rekordhöga årliga militärbudget
$ 3,3 *miljarder* - JP Morgan Banks kvartalsprofit

Mat

Före 1950 producerade Haiti mer än 80 % av sin egen mat. Idag importerar man 75 % av maten. Mellan 1986 och 1989 så dubblade värdet på USA:s jordbruksexporter från $ 44 till $ 95 miljoner.

Skuld

$ 750 miljoner – Haitis skuld 1986 när Duvalier-regimen faller
$ 1,051 miljoner - Haitis skuld innan jordbävningen. 80 % av det är till Världsbanken och Interamerikanska Utvecklingsbanken.

För mer info:

Haitiaction.net - solidaritetsnätverk aktivt i Haiti
http://jesshurd.blogspot.com/2010/01/haiti-earthquake.html - starkt och viktigt bildreportage
www.socialistworker.co.uk – flera intressanta artiklar och reportage om Haiti.

VARFÖR MÅSTE VI TALA OM KLASS?

Klass, klassamhälle och klasskamp är termer som i bästa fall ses som hopplöst förlegade kvarlevor från 1970-talet. Men den ekonomiska krisen gör det smärtsamt uppenbart att klassklyftorna både finns och växer. Detta är den första i en serie av tre artiklar av Mattias Nylund som diskuterar klass i dagens värld och förespråkar en klassanalysens återkomst. Denna första artikel tar upp olika sätt att förstå klass och varför det spelar roll.

Vad menar man när man när man talar om klass? Är klass samma sak som yrke och inkomst eller handlar det istället om status, livsstil, hälsa eller utbildning? Eller, handlar klass om var man bor i världen eller hur mycket pengar man har på banken? Vilka klasser finns det, hur många och hur avgör man det? Eller, är det kanske till och med irrelevant att tala om klasser i vårt moderna samhälle?

Ett klasslöst samhälle?

Historiskt har klassbegreppet varit det kanske mest centrala begreppet för socialister. En förståelse av samhället som ett klassamhälle har legat till grund för i princip allt som arbetarrörelsen gjort; från den fackliga och politiska organiseringen till dess teorier för att förstå historien och hur man kan agera för att skapa ett mer demokratiskt samhälle.

De senaste decennierna har dock begreppet klass förlorat sin centrala roll. Istället, även bland folk i arbetarrörelsen, är det en vanlig uppfattning att klassamhället har försvunnit och ersatts av ett annat samhälle. Populära beteckningar är t.ex. kunskapssamhälle, två-tredjedelssamhälle, postmodernt samhälle, informationssamhälle, multikulturellt samhälle, pluralistiskt samhälle, risksamhälle, tjänstesamhälle eller post-industriellt samhälle. Även om det finns relativt väl utarbetade teorier med varierande innebörd bakom dessa olika beteckningar så delar dess företrädare åtminstone uppfattningen om att den "gamla" beskrivningen av samhället som ett klassamhälle är passé. Att tala om en motsättning mellan arbete och kapital är inte längre relevant: klassamhället finns inte längre, arbetarklassen är död. Men, bör man fråga sig, vad är det som har dött? Vad menar man egentligen när man pratar om klass?

Klass som socialgrupp

Vid de sällsynta tillfällen då begreppet klass ändå förekommer används ofta begreppen överklass, medelklass, (eventuellt) arbetarklass och underklass. Detta är ett specifikt sätt att förstå klass som går ut på att man delar in människor hierarkiskt i olika grupper i egenskap av tillgång till det ena eller det andra (inkomst, arbete, utbildning, etc.). Vanligtvis väger man samman några olika värden och kallar detta för en "socialgrupp". Detta är på många sätt ett informativt sätt att beskriva samhället. Vad man kan visa med ett sådant klassbegrepp är fördelningen mellan olika grupper i samhället, vilket är centralt. Samtidigt bär en sådan förståelse av klass på mängder av begränsningar och problem. Det grundläggande problemet är att det är en mycket ytlig förståelse av klass. För det första varken kan eller försöker en sådan teori förklara orsakerna bakom fördelningen, den endast *beskriver* fördelningen. Klass blir vidare ur ett sådant perspektiv något statiskt, det blir detsamma som t.ex. en viss inkomst, ett visst yrke eller en viss utbildningsnivå. Ett begrepp som arbetarklass riskerar därför att bli bundet till definitioner som exempelvis människor som har max 9-årig grundskola, som tjänar mindre än 20.000 i månaden och som jobbar i industrin. Då människors inkomster eller utbildning ökar, eller om andelen industrijobb minskar så skulle således arbetarklassen försvinna. Vi skall se nedan varför detta är mycket problematiskt.

Ett annat problem med denna typ av klassbegrepp är att man kan skapa klasser på vilken grund som helst, klassbegreppets innebörd blir godtycklig. Hur galet det kan bli med denna typ av teori kan vi se i talet om "utanförskap". Här skapas kategorier där gränsen dras mellan de som är "innanför" och de som är "utanför". Innanför är de som har arbete och är friska, utanför är de arbetslösa och sjuka. Därmed behandlas kapitalägare och lönearbetare som en gemensam grupp som urskiljs genom att ställas mot dem som inte har arbete. Vanligtvis brukar denna typ av analys använda begreppet två-tredjedelssamhälle. Detta är både ur ett teoretiskt och empiriskt perspektiv galet. Det saknas också några viktiga dimensioner i denna syn på

” I en marxistisk klassanalys hamnar frågor om makt och konflikt i centrum

klass; dess brist på såväl ett maktbegrepp som ett konfliktperspektiv. Om det överhuvudtaget finns en konflikt i denna typ av teori brukar den snarast ta formen av att några är offer. Vidare brukar konfliktlinjen hamna på mycket märkliga ställen. Ett gott exempel är just när kategoriseringen sker enligt teorin om utanförskap. Då riktas det kritiska ögat mot sjuka och arbetslösa. Parasiterna, eller problemet, i samhället blir inte längre den superrika kapitalistklassen som snor åt sig nästan allt av det enorma värde vi idag producerar, utan istället de mest utsatta människorna i samhället. Utan ett maktbegrepp ger en teori inte heller någon vägledning för handling. Vad skall vi göra för att förändra den enormt skeva fördelningen? Denna teori ger inga svar.

Vad finns det då för andra sätt att förstå klass på? Ett betydligt mer avancerat och informativt perspektiv är att betrakta klasser som *relationer* mellan sociala positioner i sociala strukturer.

Klass ur ett marxistiskt perspektiv

I den marxistiska traditionen är utgångspunkten att klasser endast kan förstås utifrån en analys av samhällets mest grundläggande relationer. Marxismen grundar sitt klassbegrepp i historiematerialistisk teori där olika samhällsformer (exempelvis feodalism, kapitalism eller slavsamhället) särskiljer sig genom organiseringen av, och ägandeförhållandena inom, produktionen. Alla samhällen har en materiell organisering som upprättar ramar för hur sociala relationer kan ta form.

Ett kapitalistiskt samhälle karaktäriseras av specifika ägandeförhållanden, där en liten minoritet äger produktionsmedlen och en stor majoritet därför tvingas sälja sin arbetskraft för att kunna försörja sig. Denna organisering av produktionen upprättar specifika relationer mellan de som äger produktionsmedlen och de som tvingas sälja sin arbetskraft och det är dessa relationer, *de sociala relationerna i produktionen,* som utgör grunden för hur man förstår samhällsklassernas konstituering ur ett marxistiskt perspektiv. Att förstå klass som en position i produktionen som står i en specifik relation till en annan position är ett betydligt djupare, eller mer avancerat sätt att förstå klass på, och har en mängd fördelar jämfört med perspektivet vi diskuterat ovan.

För det första försöker marxismens klassteori förklara *varför* samhället ser ut som det gör, och inte endast beskriva hur fördelningen ser ut. Samhällsklasser betraktade som relationer blir heller inga godtyckliga kategorier som består av några statiska variabler man kan mäta och vikta i olika grupper efter smak och tycke. När klass förstås som de sociala relationerna i produktionen ger kapitalistiska ägandeförhållanden upphov till specifika relationer mellan människor som kan analyseras för att förstå samhället. I en sådan analys hamnar frågor om makt och konflikt i centrum.

Om man förstår klass på detta vis framträder klassrelationerna i ett kapitalistiskt samhälle som i grunden antagonistiska, grundade i motsättningar. Detta beror på att kapitalistklassen och lönearbetarklassen är ömsesidigt beroende av varandra; kapitalisterna behöver köpa arbetskraft och arbetarna, som inte själva äger produktionsmedel, behöver kapitalisterna för att få en försörjning (lön). Då nästan allt arbete i ett kapitalistiskt samhälle är organiserat på detta vis (lönearbete) uppstår en konflikt om hur det värde som skapas i produktionen skall fördelas. Här framträder en direkt motsättning mellan arbetare, som har ett intresse av att värdet i så stor utsträckning som möjligt skall gå till lön, och kapitalister, som kämpar för att hålla nere lönerna så att profiten istället skall bli så stor som möjligt. Att denna konflikt inte är godtycklig eller slumpmässig illustreras t.ex. av att arbetare och kapitalister i hela världen har organiserat sig i intresseorganisationer utefter dessa linjer (fackföreningar, arbetsgivarföreningar). Vidare genererar en sådan förståelse av klass ett maktbegrepp som ger vägledning för handling. Just på grund av att kapitalister är beroende av arbetarnas arbete för att kunna göra profiter så ges arbetarklassen makt, där strategier som strejk och kollektivavtal är arbetarklassens mest klassiska motvapen.

Ur en marxistisk teori om klass är alltså grunddynamiken i ett kapitalistiskt samhälle en motsättning mellan arbete

Det går ett spöke genom klassteorin...

Vårdförbundet strejkar. Arbetarklassen förändras och består av allt fler kvinnor och invandrare

och kapital, en motsättning som förstås som en relation av ett (antagonistiskt) ömsesidigt beroende. För att klasser skall förändras ur ett marxistiskt perspektiv krävs således förändrade relationer i produktionen. Ur ett marxistiskt perspektiv krävs således att det kapitalistiska produktionssättet, med de ägandeförhållanden det medför, upplöses för att klassamhället skall upplösas. Snarare än att upplösas har det kapitalistiska produktionssättet under det senaste århundradet spridits över hela världen och är idag mer omfattande än någonsin. Om man grundar sin förståelse av klass på de sociala relationerna i produktionen är antalet människor tillhörande arbetarklassen idag oerhört många fler än under Marx tid; idag finns det fler lönearbetare i Sydkorea än vad som fanns i hela världen i slutet på 1800-talet.

Vikten av att förstå och agera utifrån klass

Under 70- och 80-talet då klasskillnaderna i Sverige var som minst användes begreppet klass frekvent, idag används det nästan inte alls. Beror detta på att det fanns ett klassamhälle under 70- och 80-talet men inte längre? Är det i huvudsak samhället som är förändrat, eller är det ideologin som är förändrad? Att diskutera klassbegreppets vara eller icke vara kan tyckas som en teoretisk diskussion utan relevans, men istället är denna fråga av oerhört stor vikt. Olika förståelser av samhället, t.ex. olika teorier om klass, ger dramatiska konsekvenser för vad som blir rimliga handlingar. Som gott exempel kan man lyfta fram dagens socialdemokrati och LO, som helt förlorat en konfliktbaserad förståelse av klass och fallit ner i ett konfliktlöst socialgruppsperspektiv i sin analys av samhället, där kapitalet och arbetare har gemensamma intressen. Detta har i sin tur lett till en nyliberal politik där man själv är pådrivare av allt från privatiseringar och EMU-medlemskap till att jaga en abstrakt ”medelklassväljare” och flytta hela sin politik till höger. Under de senaste decennierna som präglats av en politik som utgått ifrån klassamhällets död har klasskillnaderna i samhället ökat enormt och är idag större än på 50-talet.

Det finns starka vardagsföreställningar om klass, t.ex. att existensen av en arbetarklass förutsätter existensen av ljushyade män i blåställ som arbetar inom industrier. Därmed drar man slutsatsen att arbetarklassen blivit mindre då man ser att färre män arbetar i industrin. Detta är dock en ytlig och statisk förståelse av klass. Slutsatsen är snarare att arbetarklassen i dagens Sverige ser annorlunda ut än vad den gjorde för några decennier sedan och är idag både mycket ’genusifierad’ och ’etnifierad’. Talar man om arbetarklass i termer av sociala relationer i produktionen talar man idag också, till och med framförallt, om kvinnor och immigranter. Tesen om klassamhällets död vilar alltså på en ytlig och statisk förståelse av klass. Då klass förstås som en viss sysselsättning, en viss livsstil eller något annat statiskt, ja då försvinner givetvis arbetarklassen ständigt eftersom kapitalismen är ständigt föränderlig.

Fortsättning följer…

Den intressanta frågan när man väl begripit att talet om klassamhällets död vilar på yta och ideologi, är hur man utifrån ett marxistiskt klassbegrepp kan analysera det moderna samhället som ett klassamhälle. Mycket har givetvis hänt i de sociala relationerna i produktionen sedan Marx gjorde sina beskrivningar under 1800-talet. Inte minst har vi sett framväxten av en så kallad ”medelklass”, dvs. förhållandena för olika lönearbetare skiljer sig så väsentligt att det blir orimligt att betrakta dem som tillhörande samma klass. Hur kan en modern marxistisk klassanalys av det svenska samhället se ut? Detta kommer nästa artikel i denna serie att handla om.

En introduktion till...
Adam Curtis

I Sverige har vi inte någon tradition av att lyfta fram god journalistik. Det begränsade utbudet och den i det närmaste totala borgliga dominansen i medierna har kanske lett till att vi inte lyfter fram de som vill skärskåda samhället. Istället har vi fått vända oss utanför det egna landet för att vaska fram några guldkorn.

ETT SÅDANT ÄR den brittiske filmaren (och numera bloggaren) **Adam Curtis.** Han har gjort ett antal tv-dokumentärer för BBC som alla håller en väldigt hög kvalitet. Det som gör honom till en mästare i sin genre är dels att hans ämnesval, demokratins skörhet, är uppenbart aktuellt i dessa tider av terroristjakt och kolonialkrig. Men han är dessutom en utomordentligt skicklig pedagog. Beläst och djuplodande lotsar han tittaren genom en rad frågeställningar utan att han skriver oss på näsan.

DE SERIER SOM verkligen sticker ut är för det första *The Century of the self* från 2002. Här tittar han på hur Sigmund Freuds idéer om hur människan styrs av irrationella krafter i det omedvetna tas upp av de politiska och ekonomiska eliterna i USA. Genom hans systerson Edward Bernays används Freuds utgångspunkt för att motivera förfuskandet av de demokratiska idealen. Folket skulle helt enkelt inte få styra eftersom de då skulle förgöra sig själva. Curtis visar vidare hur samma Bernays sätts i arbete av amerikanska kapitalister för att skapa den ideologi som krävs för att ett konsumtionssamhälle ska kunna bli verklighet. Serien är mästerlig i att visa hur masskonsumtion, långt ifrån att vara svaret på naturliga mänskliga behov, behöver sin ideologiska legitimering för att kunna bli verklighet.

EN ANDRA SERIE som har något mästerligt över sig är *The power of nightmares: The rise of the politics of fear.* Här menar Curtis att den skräck för internationellt organiserad terror som hemsökt det västerländska politiska samtalet de senaste åren är en illusion. Istället är det en mardröm skapad av ett politiskt etablissemang som inte längre har några drömmar att erbjuda.

VI FÅR VI SE HUR den militanta islamismen och den amerikanska neo-konservatismen växer fram ut samma mylla. I grunden ligger avståndstagandet från det liberala kapitalistiska samhället. För de neo-konservativa handlar det om insikten att liberalismens löften och kapitalismens verklighet är oförenliga. För att behålla kapitalismen måste då lögnen ersätta löftena. När sådana som Paul Wolfowitz och Richard Perle misslyckas med att göra akademiska karriärer gör de istället en statlig. Inom myndigheter kan de sedan utöva inflytande och beväpnade med Leo Strauss argument om den ädla lögnen som ska skydda medborgarna kan de sedan styra myndigheter åt höger, allt längre bort från demokratin.

KOMISKT BLIR DET när CIA i en undersökning på mitten av 70-talet avvisar tanken på att Sovjetunionen verkade vara ett militärt hot. De neokonservativa tänkarna tillsammans med hittepåhistorikern Richard Pipes startade de då en egen undersökning som hittade sovjetiska vapen som var så farliga att de till och med var osynliga. Bristen på bevis blev det starkaste beviset för Sovjets stundande världsherravälde. Återigen är det alltså demokratins förfuskande som är i centrum för Curtis och det finns så mycket att tjäna på att lyssna på vad han har att säga.

En dator och en enkel sökning på namnet ger er möjligheterna att se var Curtis olika serier finns att få tag i.

• Martin Kehlmeier

ADAM CURTIS I URVAL

1992: Pandora's Box
1999: The Mayfair Set
2002: The Century of the Self
2004: The Power of Nightmares
2007: The Trap – What Happened to our Dream of Freedom

Blogg: http://www.bbc.co.uk/blogs/adamcurtis/

KULTURKRÖNIKA

Det är inget vågat påstående att säga att den djupa ekonomiska kris vi nu genomgår har förändrat förutsättningarna för samhällsteori och samhällsdebatt. Den smått outhärdliga nyliberala fromheten med dess marknadens evangelium lockar numera inte ens den Kungliga Vetenskapsakademien, som gav Nobelpriset i ekonomi till Elinor Ostrom. Mycket kan sägas om henne men särskilt nyliberal är hon inte. Högern söker med ljus och lykta efter något vettigt att säga dem som utförsäkras och verkar tycka islamskräck är en bra säljkrok. Vänsterns svar har varit, något splittrat.

DENNA SPLITTRING har aktualiserats i den debatt om tidskriften Arena som rasat den sista tiden. Tidskriften Arena och dess tankesmedja är ett ledande politiskt forum idag. Men den senaste tiden har den blivit hårt ifrågasatt. Egentligen började det hela i somras med Kajsa Ekis Ekmans träffande angrepp mot Arena för deras högertendenser. Det ledde till en debatt i tidskriften i fråga om vad radikalitet egentligen är. Men det hela tog riktig fart när Dan Josefsson och Daniel Suhonen anklagade Arena för att vara ett postmodernt häfte av och för en elit som saknar rörelse, dvs. som inte ser vänsterpolitik som en kollektiv rörelse i kamp med kapitalet. Istället har Arena reducerat den radikala vänsterns projekt till ett om livsstil i väldigt vag mening. Alla tre kritiker vill också peka på att Arena ofta saluför högerpositioner som om de vore produkten av hur en odogmatisk och nyanserad vänster tänker. Och det är inte utan att jag vill utbryta i ett litet "Äntligen".

VAD SOM ÄR VÄNSTER och vem som tillhör den är så klart en komplicerad fråga. Det enda vettiga är att konstatera att både hårdföra kommunister och reformister med förkärlek för prefixet "post" gott och väl kan rymmas i samlingsbegreppet vänster. Men det innebär inte att alla kan ha lika rätt eller att det inte finns problem som det kan bråkas om. Och krisen aktualiserar just dessa problem. Det huvudsakliga problemet som Arenabråket handlar om är hur en progressiv vänster ska adressera de konflikter som kapitalismen dras med i ljuset av en havererad ekonomi.

DETTA BLIR TYDLIGT just nu eftersom genom krisen konfronteras vi med intressekonflikter som inte går att lösa med en mer nyanserad analys. De konflikter som nu står högst, om inte på den retoriska, så åtminstone på den politiska agendan handlar om vem som ska ha vad, i termer av makt och pengar. Och valet verkar stå mellan banker och företagare på ena sidan och, ja alla andra på den andra.

MEN ARENAGRUPPEN är inte intresserad av klassfrågor. Deras urval visar detta med all önskvärd tydlighet liksom Devrim Mavis numera ökända försök att lösa problemet med ekonomisk utsugning av fattiga länder med positiv attityd som enda medel. Och det är naturligtvis inte så att den som är vänster måste använda klassbegreppet i varje mening. Men för Arenagruppen blir deras hållning ett problem eftersom deras beröringsskräck vad gäller klassanalysen mer och mer liknar den liberala. Liberaler är nämligen heller inte intresserade av att tala högt om konflikten mellan arbete och kapital. De vill mycket hellre tala om det postindustriella informationssamhället och grubbla över vad den övre medelklassen grubblar över. Och jag menar inte att vi ska sluta tala om sexualitet bara för att klyftorna ökar. Jag menar att vi måste tala om att klyftorna ökar och varför. Och mest av allt måste vi tala om hur vi ska få dem att inte krympa utan försvinna för gott. Men då behövs en vision som sträcker sig utanför det privata, denna enda postmoderna politiska arena. Då måste vi komma bort från att likt Arena reducera vänstern till ett rasistiskt, homofobiskt och sexistiskt problem. Vi måste se på klass med öppna ögon och inse att det är den exploaterade arbetarklassen som faktiskt kan, på global skala göra något åt själva det exploaterande systemet.

• Martin Kehlmeier

The New Old World

EN AV DAGENS främsta marxister, Perry Anderson, försöker fylla en kunskapslucka som lämnats tom alldeles för länge. I blickfånget för den brittiske historikern står det EU som vuxit sig större och starkare. I centrum står tre länder, Tyskland, Frankrike och Italien och deras roll i EU: s framväxt. Just dessa länder, tillsammans med Storbritannien var ju de vars makt skulle växa mest när Lissabonavtalet harvades igenom. Centralt är givetvis också det faktum att det europeiska projektet samtidigt är ett kapitalistiskt projekt. En ohämmad marknadsliberalism var de beska droppar som bryggdes i Lissabon och som européerna sa nej till, när de fick chansen. För som Anderson påpekar,

> *"Virtually every time - there have not been many - that voters have been allowed to express an opinion about the direction the Union was taking, they have rejected it."*

HAN VISAR tydligt hur EU saknar demokratisk legitimitet. Kapitlen om konflikten på Cypern mellan Grekland och Turkiet, ett arv från den brittiska imperialismen, och Turkiets eventuella EU-medlemskap visar hur lite de större länderna bryr sig om vad invånarna på Cypern tycker och tänker.

ANDERSON koncentrerar sig på hur de politiska eliterna agerar. Han ger värdefull insikt i EU som politiskt problem för vänstern men är tunn när det kommer till att visa på strategier för att angripa detta problem. Men i vilket fall är The New Old World en mycket viktig bok om ett av vänstern försummat ämne.

• Martin Kehlmeier

Perry Anderson
The New Old World

den röda tråden

Stort och smått, högt och lågt, peppande och deppande. Tecken i tiden och tidsandens tecken – allt i en salig röra som självklart aldrig har någon koppling...

HANDSKAKNINGSDEBATTEN: EN SUMMERING

2010

En ung muslimsk man förlorar praktikplats och arbetslöshetsersättning för att han av religiösa skäl inte vill ta en kvinnlig chef i hand under intervju. Ett tydligt exempel på det islamofascistiska patriarkatets förtryck.

2008

Tre unga muslimska kvinnor vill av religiösa skäl inte ta i hand med kolerisk medelålders man: ekonomen och krönikören **Carl Hamilton**. Mannen säger att folk som inte kan skaka i hand förtjänar att bo i jordhåla och att kvinnor bör förpassas till Iran. Ett tydligt exempel på det islamofascistiska patriarkatets förtryck.

Say what?

Citat
från vår samtid

”En tankesmedja som under hela sin existens är mer ogillad av den egna sidan än av motståndarna får sägas ha misslyckats”

- Vänsterpartiets **Aron Etzler** sätter fingret på ett av problemen med tidskriften Arena

”När cykeln kom minskade inaveln i vårt stora glesbefolkade land!”

-**Maria Ranka**, chef för Timbro, varnar för farorna med bristande mobilitet - och därmed behovet av lågprisflyg - med en lätthänt logik

DEN NYA INTEGRATIONEN

Otack är världens lön! Här visar man på hur även högerpartier minsann bryr sig om integration och hjälper stackars invandrare in i den politiska värmen genom att göra dem en smula medlemmar i Moderata samlingspartiet och sätta sin kråka vid *det* och *det* namnet.

Och så gnäller folk på att de blev medlemmar gratis! Fattar ni hur svårt det är att vara moderat och inte ta betalt för något?

De kallar det valfusk, vi ser det som bistånd – och det är minsann den bästa integrationen.

POLITISK MÅNGFALD

Fredrik Federley såg ut att ha hamnat en smula i klistret häromsistens. Att som riksdagsman låta sig bli bjuden på lyxresa till Grand Canaria och göra reklam för ett flygbolag kan ju med god vilja ses som en muta. Federley tvår dock sina händer med ett briljant försvar – det var inte han som var på resa utan hans alter ego, dragartisten Ursula. Inget konstigt med det resonemanget.

Med ett argument som senast användes, om jag inte missminner mig, i eftermiddagssåpan *Sunset Beach*, bör Fredrik bli ett föredöme i den politiska debatten.

Börjar Jan Björklunds auktoritära utspel bli ett besvär? Påpeka att han ibland blir besatt av en preussisk friherre, Friedrich von Moltke. Är Maud impopulär? Antyd att hon har en enäggstvilling, fast sansad och med normal röst. Börjar alliansen förlora förtroende på grund av fiffel och tveksamma utspel? Hoppas på att Reinfeldt kommer ut ur duschen i september, á la Dallas, och *allt är okej*.

VERKLIGHETENS BLOGG

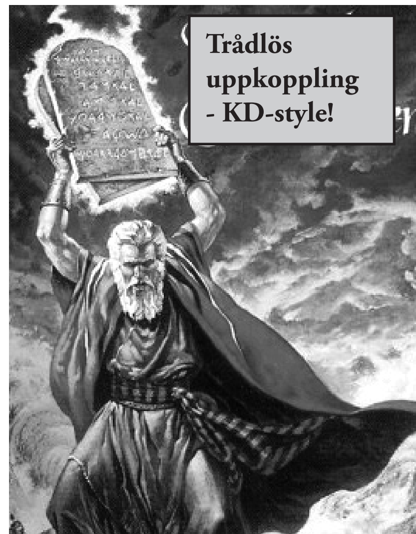
Den politiska bloggen är det nya svarta enligt kidsen. Vän av ordning påpekar kanske syrligt att de flesta bloggar tar vid där skrivutrymmet på offentliga toaletter tar slut, men de flesta kan nog enas om att de rönt ett visst inflytande de senaste åren. Vem skulle vara så dristig att helt ignorera detta nya medium?

Tydligen Kristdemokraterna.

I en undersökning av de mest inflytelserika politiska bloggarna i Sverige kommer en kd-allierad blogg som högst på 147:e plats! De besegras alltså av miljöpartisten Jimmi Sand (plats 131) vars nio (9) kommentarer det senaste året krönts med ett nu i månaden om att han inte ätit semlor på flera dagar…

Har vi missat ett budord? Skall vi inga andra bloggar hava? Är lol-cats den nya guldkalven? Anser verklighetens folk att bloggar är ett ytterligare uttryck för bögfeministiskt vänsterflum?

Men Kd:s anhängare har sett Sanningen, och den är att de endast behöver En läsare, Storpotäten himself, även om hans länkar är outgrundliga.

På 1960-och 70-talen växte en rad nya sociala rörelser fram. De täckte en stor bredd av frågor från kvinnokamp till miljörörelsen och kampen för svartas rättigheter. De nya sociala rörelserna byggde ofta på tanken att varje förtryckt grupp måste föra sin egen kamp. Parallellt med nedgången i klasskamp i de mest industrialiserade länderna på 1970-och 80-talen ökade vänsterns intresse för autonoma idéer. Dessa rörelser tenderade att organiseras oberoende av klass.

FÖR MÅNGA PÅ VÄNSTERN känns det helt naturligt att organisera sig utifrån autonoma tankegångar. Det känns självklart att de som är förtryckta bör kämpa mot sitt eget förtryck. Dessutom kan den stora närvaron av rasistiska, sexistiska och homofobiska idéer i samhället få det att verka som om fördomar aldrig helt kommer att försvinna. Denna pessimistiska tanke formar basen för identitetspolitik, som queer är ett exempel på.

QUEER ÄR ETT RELATIVT nytt begrepp som har blivit populärt på senare år. Queerrörelsen har generellt varit en mer aktivistisk del av hbt-rörelsen (rörelsen för homo-bi och transpersoner). Man arrangerar direkta aktioner som har som mål att få folk att tänka till, till exempel queergeurillaattacker, som beskrivs i Fanny Ambjörnssons bok **Vad är queer**, där ett gäng ”queera” intar en pub eller en restaurang. Om man är queer betyder det att man avviker från det som anses vara det normala i samhället, särskilt läggs tonvikten på det som avviker från den heterosexuella normen.

PÅ ENGELSKA ÄR QUEER ett ord som används nedsättande om homosexuella, men queerrörelsen vill ta tillbaka ordet och vända det till något positivt och stärkande. Detta reflekterar tron på att ”politiskt korrekt” språk kan påverka de faktiska förhållandena som majoriteten av lesbiska och homosexuella lever under. Men oavsett om queeraktivister personligen känner sig styrkta av att ”ta tillbaka” ord som bög och flata, kommer de flesta att fortsätta att se det som nedlåtande termer och skolungdomar kommer att fortsätta ropa ”jävla bög” och ”jävla flata” när de vill förolämpa någon.

IDENTITETSPOLITIK innebär en bekräftelse av det som är olikt. På samma sätt som lesbiska feminister ibland menat att deras sexuella läggning gör dem till mer autentiska feminister, bygger queerrörelsen på tanken att

> ” Utan solidarisk fördelnings-politik ingen sexuell frihet
>
> - Tiina Rosenberg

man genom att chockera andra bara genom sitt sätt att vara kan provocera fram ett ifrågasättande av samhället. ”Det personliga är politiskt” dras på så sätt till sin logiska slutsats: det viktigaste blir att förändra sin egen livsstil, inte att förändra världen. Bara det att vara blir en protest, men det blir en protest som inte utmanar klassamhället och makten. Inom identitetspolitiken är förtryck något som den förtryckta själv definierar och artikulerar, utan någon objektiv bas i resten av samhället.

MARXISMENS tonvikt på arbetarklassen handlar inte om någon fetisch för arbetare utan grundar sig på en analys av arbetarnas förhållande till produktionsprocessen under kapitalismen. Detta förhållande leder till att arbetarna gång på gång tvingas kämpa för sina intressen, och det enda sättet för arbetarna att vinna är att kämpa kollektivt. Även när arbetare drivs ut i kamp spontant, utan att vara organiserade innan och utan något särskilt klassmedvetande, bidrar klasskampen till att utbilda arbetarna och utmana de borgerliga idéerna och fördomarna som splittrar oss. I en strejk där arbetare utmanar kapitalet och deras repressiva organ, polisen eller militären, framstår plötsligt klassamhället mycket tydligt. Livslånga rasistiska, sexistiska eller homofobiska fördomar kan försvinna på några dagar när man kämpar sida vid sida med någon av annan etnicitet eller sexuell läggning.

En av de dominerande idéerna inom identitetspolitik är att vita, manliga och heterosexuella arbetare gynnas av vissa former för förtryck. Marxismen ser detta på ett helt annat sätt. Arbetarklassen har inget intresse av att upprätthålla ett system som lever på ojämlikhet och förtryck. I själva verket är hela arbetarklassen exploaterad. Det specifika förtryck som kvinnor, homosexuella, invandrare och andra grupper upplever, bidrar till att förvärra villkoren för alla arbetare och försvaga vår förmåga att slåss tillbaka.

Även om det inte är den dominerande strömningen inom queer, finns det de som erkänner vilken central roll klass har för sexuell frigöring. Queerteoretikern Tiina Rosenberg skriver i sin analys Sex utan solidaritet (Aftonbladet 7 jan 2010) om hur undanträngningen av klassperspektivet i feminist- och hbt-rörelsen *”har lett till en nyliberal, konsumistisk hbt-rörelse som endast intresserar sig för hbt-personers avancemang i politik, näringsliv och statsapparat, bygger på kapitalistiska värderingar som profit, konkurrens och ackumulation i stället för solidaritet, icke-konkurrens och alternativ till den fria marknaden.”* Rosenberg sammanfattar sin artikel: *”utan solidarisk fördelningspolitik ingen sexuell frihet”.*

• **Amanda Dübeck**